

Centre de Recerca Medical Anthropology Research Center (MARC)

Campus Catalunya
Av. Catalunya, 35 - 43002 Tarragona
Tel. 977 559748
angel.martinez@urv.cat

Dr. Àngel Martínez Hernáez, director

Presentació

La creació del Medical Anthropology Research Center (MARC) es va articular a partir de dos objectius generals:

1. Convertir-se en un centre de referència en la generació, socialització i transferència del coneixement derivat de la recerca en l'àmbit de l'antropologia mèdica, la sociologia mèdica, les ciències socials i humanes vinculades a la salut, els estudis de comunicació i el risc en l'àmbit de la salut, la història de la ciència i la medicina i la història de les dones en relació amb la salut.
2. Posicionar la URV com a referent en antropologia mèdica, fruit de molts anys de treball en aquest sentit, i desenvolupar, també, un espai de la recerca aplicada en el sector privat. En aquest sentit, el MARC vol servir per obrir noves sortides al personal investigador en antropologia mèdica, més enllà de la recerca clàssica, com són la comunicació o el desenvolupament de nous productes.

Actualment el MARC el formen 60 investigadors i investigadores, 41 i 19 externs. També té dos membres d'honor. Respecte al seu finançament, el MARC ha rebut cinc mil euros de la Universitat Rovira i Virgili, que han servit per mantenir la beca de projecte a càrrec de la Deborah Bekele.

Aquesta memòria recull les activitats fetes durant el curs 2018-2019.

Recerca

Durant aquest curs s'han promogut diverses candidatures d'investigadors per optar a programes postdoctorals amb finançament nacional i internacional, i s'ha. També s'han fet accions per captar talent i s'ha donat suport a la redacció i presentació de projectes de recerca. Entre les activitats més destacades podem mencionar:

- La incorporació del professor ICREA Fernando Vidal al MARC de la URV com a investigador, que ha implicat un ajut de la URV per a la seva adequació al centre i el finançament d'una beca postdoctoral i una altra de predoctoral.

- L'obtenció d'un projecte europeu com a *partners*, el SYNCHROS (SYnergies for Cohorts in Health: integrating the ROle of all Stakeholders), iniciat al gener de 2019. La informació sobre el projecte es pot consultar aquí: <https://synchros.eu/>.
- L'obtenció d'un *seal of excellence* per al programa Marie Curie de la nostra candidatura Nofit Itzak.
- La coordinació i col·laboració en diferents projectes nacionals i internacionals que es destaquen a continuació.

Projectes de recerca

Els projectes de recerca actius derivats de convocatòries competitives i liderats per membres del MARC són:

“La gestió col·laborativa de la medicació: un projecte de recerca i acció participativa en salut mental”, seleccionat en la convocatòria

Referència: 2016ACUP 00015

Període: del 28-02-2017 al 28-02-2020

Investigadors principals: Àngel Martínez Hernáez i Assumpció Pié Balaguer

Quantitat: 93.401,75 €

“La precarización de la vida cotidiana: (in)Seguridad alimentaria, genero y salud”

Referència: CSO2016-74941-P

Quantitat: 66.550,00 €

Període: del 30-12-2016 al 29-12-2019

Investigador/a principal: Mabel Gracia Arnaiz

“SoCaTel. A multi stakeholder co-creation platform for better access to social services”

Referència: 769975

Entitats finançadores: Horizon 2020 (H2020-SC6-CO-CREATION-2017) European Commission i Research Executive Agency

Quantitat: 3.809.402,00 €

Període: de l'1-12-2017 al 30-11-2020

Investigador/a Principal: Blanca Deusdad Ayala

“Model guided evolution for balanced attenuation of wine ethanol content by developing non-GMO yeast strains and communities”

Referència: ERACoBioTech ID 23 (2017)

Entitats finançadores: EU i MINECO

Període: del 02-05-2017 al 30-04-2021

Investigadors principals: Ramón González (CSIC) i Albert Mas (URV)

Quantitat: 1.104.000 €

“El compromiso de los hombres con los cuidados de larga duración. Género, generaciones y culturas del cuidado”

Referència: FEM2017-83517-R

Entitat finançadora: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Període: 2018-2020

Investigador principal: Dolors Comas d'Argemir

Quantitat: 19.360 €

“SYnergies for Cohorts in Health: integrating the ROle of all Stakeholders”

Referència: H2020-EU.3.1.6.

Entitats finançadores: Horizon 2020 European Commission i Research Executive Agency

Període: 2019-2021.

Investigador principal: Àngel Martínez Hernáez (IP URV),

Coordinador: Josep Maria Haro (Parc Sanitari Sant Joan de Déu).

Quantitat: 43.750 €

“Anthropology and Phenomenology of the Locked-in Syndrome”

Referència: 7200109

Entitats finançadores: URV, ICREA, Fundación Víctor Grifols i Lucas Foundation

Període de: 2019-2021

Investigador principal: Fernando Vidal

Quantitat: 150.000 €

Col·laboració en altres projectes de recerca

Adicionalment, els membres del MARC col·laboren en els projectes de recerca següents:

- “GAmification for a BEtter Life”

Referència: 732363

Quantitat: 244.375,00 €

Entitat finançadora: Unió Europea

Entitats participants: HuginTech AS, International Clinic of Rehabilitation Ltd., The National Microelectronics Applications Centre Ltd., UbiTech Ltd. i Universitat Rovira i Virgili

Període: de l'1-11-2016 al 31-10-2019

Investigador principal: Puig Valls, Domènec Savi

Membre del MARC: Deusdad Ayala, Blanca.

- “REFUGIUM: building shelter cities and a new welcoming culture. Links between European universities and schools in Human Rights”

Referència: 2016-1-ES01-KA203-025000

Tipus de projecte i finançament: ERASMUS & SEPIE (Servicio Español para la Internacionalización de la Educación do Ministerio de Educação)

Període: 2016-2019

Investigador principal: Dra. Moraes Mena (Universitat de Múrcia)

Membre del MARC: Alejandro Goldberg

- “El compromiso de los hombres con los cuidados de larga duración. Género, generaciones y culturas de cuidado”

Referència: FEM2017-83517-R

Entitat finançadora: MINECO

Període: 2018-2020

Investigador principal: Dolors Comas d'Argemir

Quantitat:

Membre del MARC: María Offenhenden

- "El cuerpo dentro del marco epistemológico conceptual del posthumanismo"
Referència: FEM2016-77963-C2-1-P
Tipus de projecte i finançament: I+D+i, Ministeri d'Economia i Competitivitat
Quantitat: 32.670 €
Període: 2016-2019
Investigador principal: Josep Martí Pérez
Membres del MARC: Susan DiGiacomo i Jaume Vallverdú

- "Reforma sanitaria y promoción de la salud en el tardofranquismo y la transición democrática: nuevas culturas de la salud, la enfermedad y la atención"
Referència: HAR2015-64150-C2-1-P [MINECO/FEDER, UE]
Entitat finançadora: Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat
Període: de l'1-01-16 al 31-12-2019
Investigador principal: Enrique Perdiguero-Gil, UMH
Quantitat: 35.574,00 €
Membre del MARC: Josep M. Comelles

- "SUSTAIN- Sustainable integrated care for older people in Europe"
Referència: Núm. 634144
Entitat finançadora: EU. Horizon 2020.
Període: del 04-2015 al 04-2019
Coordinadors del projecte: prof. Giel Nijpels, PhD (VUmc) i prof. Caroline Baan, PhD (RIVM)
Director del projecte: Simone de Bruin, PhD, MSc (RIVM)
Membre del MARC: Lina Masana

- "Morts en context migratori (*Morts en contexte migratoire*)"
Entitat finançadora: Agence Nationale de la Recherche-Québec (Canadà)
Període: de l'1-01-2017 al 31-12-2020
Investigador principal: Lilyane Rachédi
Quantitat: 210.000 dòlars canadencs
Membre del MARC: Jordi Moreras

- "APPLYing Mentoring: Innovaciones sociales y tecnológicas para la inclusión de las personas inmigrantes y refugiadas"
Entitats finançadores: programa Recercaixa amb el suport de l'Obra Social de la Caixa i ACUP
Període: de l'1-01-2018 al 31-12-2019
Investigadors principals: Òscar Prieto-Flores i Jordi Feu. Universitat de Girona
Quantitat: 86.256,27 €
Membre del MARC: Inma Pastor Gosálbez

- "Educar en tiempos de convivencia: de las corporalidades en el aula"
Referència: Cofinanciació entre Universitat de Medellín i Universitat d'Antioquia
Entitats finançadores: Universitat de Medellín-Universitat d'Antioquia
Període: del 15-03-2018 al 15-03-2020
Investigadores principals: Julia Adriana Castro Carvajal i Hilderman Cardona Rodas
Quantitat: 80.000.000 de pesos (UdeA); 167.000.000 (UdeM)
Membre del MARC: Hilderman Cardona Rodas

- “Prodsusage juvenil en las redes sociales y manifestaciones de las desigualdades de género: nuevas formas de violencia”
Entitat finançadora: Ministeri d’Economia, Indústria i Competitivitat
Període: 2018-2021
Investigador principal: Iolanda Tortajada
Membre del MARC: Núria Araüna

- “Ayahuasca en Uruguay: primer análisis químico, caracterización etnográfica y farmacológica de la ayahuasca utilizada con fines rituales”
Entitat finançadora: Junta Nacional de Drogas, Presidencia de La República Oriental del Uruguay.
Període: maig 2019-maig 2020
Investigadors principals: Juan Scuro i Ignacio Carrera
Quantitat: 496.100 pesos uruguayos
Membre del MARC: Ismael Apud

- “Percepción del riesgo de contaminación por CTP a través de la alimentación en mujeres embarazadas y lactantes: Estudio MUMFOOD”
Referència: AP-0139-2017
Entitats finançadores: Fundació Pública Andalusia Progrés i Salut, Conselleria de Salut, Junta d’Andalusia
Període: de l’1-09-2018- a l’1-09-2020
Investigador principal: Miguel Company Morales
Quantitat: -
Membre del MARC: Muñoz, Araceli

- “Recerca qualitativa del programa Primera Llar”
Referència: 309119FBG
Entitat finançadora: Ajuntament de Barcelona
Període: de l’1-01-2017 al 31-12-2020
Investigador principal: Marta Llobet Estany
Quantitat: -
Membre del MARC: Muñoz, Araceli

- “INDECIS: Integrated approach for the development across Europe of user oriented climate indicators for GFCS high-priority sectors: agriculture, disaster risk reduction, energy, health, water and tourism”
Referència: UE: 690462 ERA-NET Research Projects
Entitat finançadora: Comissió Europea
Període: del 15-09-2017 al 14-09-2020
Investigador principal: Enric Aguilar
Quantitat: Grant 690.462 €
Membre del MARC: Jordi Prades

- “Feminizando la defensa de los derechos”
Referència: Uniandes, Universitat del Valle del Momboy
Entitat finançadora: Unió Europea/Cisv.
Període: de l’1-01-2019 al 31-12-2022
Investigador principal: Econ. Yajaira Marcano
Membre del MARC: Carmen Laura Paz Reverol

Participació en xarxes

1. International Commission of Anthropology of Food

Xarxa interdisciplinària d'investigadors que fomenta la investigació antropològica en la investigació bàsica i aplicada sobre aliments i nutrició; promou un enfocament integral i multidisciplinari als estudis dels aliments; promou l'educació i la formació en l'antropologia de l'alimentació i hi dona suport; promou la col·laboració d'antropòlegs amb institucions i experts individuals dels camps d'estudi relacionats, i estimula l'experiència indígena en els problemes alimentaris en els països en desenvolupament.

Web de la xarxa (on surti la llista de membres): <http://www.icafood.eu/>

La persona de contacte de la URV amb la xarxa: Mabel Gracia Arnaiz

2. Rede Interinstitucional de Alimentação e Cultura

Aquesta xarxa reuneix investigadors en nutrició, antropòlegs, sociòlegs i historiadors nacionals i internacionals, professionals de la salut i la societat, a fi de discutir sobre el menjar i la cultura. Uneix, en la mesura del possible, global i local, qüestions amb la finalitat de produir i difondre coneixement. La saviesa i les tecnologies i contribueixen a la formació de professionals en el camp de la gastronomia i la cultura.

Web de la xarxa (on surti el llistat de membres): <http://redeac.ensp.fiocruz.br/node/2>

La persona de contacte de la URV amb la xarxa: Mabel Gracia Arnaiz

3. Medical Anthropology at Home

És una xarxa científica internacional del camp de l'antropologia mèdica. L'objectiu de la xarxa és reunir antropòlegs mèdics per tal d'examinar les qüestions teòriques, metodològiques i pràctiques en relació amb la salut i la cultura.

Web de la xarxa (on surti la llista de membres): <http://www.vjf.cnrs.fr/maah/>

La persona de contacte de la URV amb la xarxa: Àngel Martínez Hernáez

4. REDAM (RED Antropología Médica)

És una xarxa científica del camp de l'antropologia mèdica oberta a tothom, però especialment als investigadors del sud d'Europa i d'Amèrica Llatina. Aquesta xarxa la van crear i impulsar, a principis dels anys noranta, el Dafits, el qual va organitzar seminaris bianuals i, posteriorment, anuals.

Web de la xarxa (on surti el llistat de membres): <http://www.marc.urv.cat/recerca-i-transferecia/congressos-i-reunions-cientifiques/els-colloquis-anuals-de-redam/>

La persona de contacte de la URV amb la xarxa: Josep Maria Comelles

5. Expert advisory group meeting on cultural contexts of health and well-being de la World Health Organization. Regional Office for Europe

És una xarxa científica multidisciplinària organitzada per la World Health Organization WHO-Europe per promoure l'estudi de les relacions entre salut i cultura.

Web de la xarxa (on surti la llista de membres):

http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0008/284903/Cultural-contexts-health.pdf

La persona de contacte de la URV amb la xarxa: Àngel Martínez Hernáez

6. Social Services, Welfare State and Places. The restructuring of social services in Europe and its impacts on social and territorial cohesion and governance. (2011-15). COST – European Cooperation in Science and Technology

Des de la dècada de 1990 els serveis socials han patit importants processos de reestructuració i retallades a tot Europa. Processos de mercantilització amb l'externalització de serveis a proveïdors privats i del tercer sector. La recent crisi econòmica ha tornat a centrar l'interès dels serveis socials en l'agenda europea. Aquesta acció ha posat en contacte les institucions que treballen en aquests temes en els diferents estats europeus a partir d'abordar cinc perspectives: cost/eficiència, governança democràtica, cohesió social i territorial, treball i gènere.

Web de la xarxa (on surti la llista de membres):

<http://www.cost-is1102-cohesion.unirc.it>

La persona de contacte de la URV amb la xarxa: Blanca Deusdad Ayala

7. Ageism - a multi-national, interdisciplinary perspective (2014-18). COST – European Cooperation in Science and Technology

L'edatisme es pot sintetitzar com la construcció social, sovint negativa, del procés d'envel·liment. L'edatisme comporta conseqüències negatives per als individus, en les seves famílies i en les societats mateixes. Els objectius de l'acció són visibilitzar els comportaments basats en valors de discriminació per edat i permetre les persones grans desenvolupar tot el seu potencial. Això es duu a terme a través del treball interdisciplinari i establint col·laboracions internacionals entre la societat civil, les administracions i les persones grans.

Web de la xarxa (on surti la llista de membres): <http://notoageism.com>

La persona de contacte de la URV amb la xarxa: Blanca Deusdad Ayala

Tesis doctorals

Doctorand/a: Merche Serrano

Títol: "Del exilio a la ciudadanía. Experiencias dialógicas en el marco de la salud mental col·lectiva".

Any: 2018

Universitat: Universitat Rovira i Virgili

Director/a: Àngel Martínez Hernáez

Doctrand/a: Laia Ventura

Títol: "Mal de Chagas: una etnografia corporeïtzada sobre el risc latent"

Any: 2018

Universitat: Universitat Rovira i Virgili

Director/a: Àngel Martínez Hernáez

Doctorand/a: Jacques Aviñó, Constanza
Títol: "Discursos y prácticas sexuales de usuarios de saunas gay. Una aproximación desde las masculinidades"
Any: 2018
Universitat: Universitat Rovira i Virgili
Direcció: Oriol Romaní Alfonso, , Joan Artur Caylà Buquera

Doctorand/a: Eva Cirera Serrallonga
Títol: "El jardí de les delícies. Interacció humana en un espai de neurorehabilitació"
Any: 2018
Universitat: Universitat Rovira i Virgili
Direcció: Josep M. Comelles Esteban

Publicacions

Publicacions en revistes

Autors: ALEGRE-AGÍS, E.
Títol: "Chiara Saraceno, Coppie e Famiglie. Non é questione di natura". Milà, Feltrinelli Editore
Revista: *Ethnologie Française*
Volum: 3
Número: 171
Pàgines: 531-538
Identificador digital: <https://doi.org/10.3917/ethn.183.0531>
Data de publicació: 2018
Clau: ressenya

Autors: ALEGRE-AGÍS, E.; BARCELÓ-PRATS, J.; COMELLES, J. M.
Títol: "La confusión de los psiquiatras. Las narrativas en torno a la crisis del custodialismo durante el tardofranquismo"
Revista: *Revista de Historia de la Psicología*
Volum: 39
Número: 1
Pàgines: 31-39
Identificador digital:
Data de publicació:
Clau: article

Autors: GARCÍA-MORENO, C.; ANLEU-HERNÁNDEZ, C.
Títol: "Social work in Spain: a new social and economic reality to develop in practical academic training"
Revista: *Social Work Education*
Volum: -
Número: -
Pàgines: -
Identificador digital: DOI: 10.1080/02615479.2019.1611756
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autors: APUD, ISMAEL; CZACHESZ, ISTVAN
Títol: "Creencias, rituales y memoria. Una introducción a la ciencia cognitiva de la religión"
Revista: *Revista Psicología, Conocimiento y Sociedad* (PREPRINT)
Volum: 9
Número: 1
Pàgines: 1-29
Identificador digital: - ISSN 1688-7026
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autors: APUD, ISMAEL; CZACHESZ, ISTVAN
Títol: "The neuropsychology of religious experience. A review of different scientific approaches to the phenomenon / Neuropsicología de la experiencia religiosa. Una revisión de distintas aproximaciones científicas al fenómeno"
Revista: *Studies in Psychology/Estudios de Psicología*
Volum: -
Número: 41
Pàgines: 1-24
Identificador digital: <https://doi.org/10.1080/02109395.2019.1596373>
Data de publicació: 13-05-2019
Clau: article

Autors: BEKELE, DEBORAH
Títol: "The Burnout Society"
Revista: *Saúde em Redes*
Volum: 4
Número: 1
Pàgines: 213-217
Identificador digital: <http://doi.org/10.18310/2446-4813.2018v4n1p213-217>
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: DEUSDAD, BLANCA; RICCÒ, ISABELLA
Títol: "Professionals stakeholders' views of the use of digital technologies in Spanish long-term care"
Revista: *Human Technology*
Volum: 14
Número: 3
Pàgines: 382-403
Identificador digital: doi: 10.17011/ht/urn.201811224839
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: BODOQUE-PUERTA, Y.; SORONELLAS-MASDEU, M.; OFFENHENDEN, M.
Títol: "Igual esto de cuidar es algo que tiene futuro. Trayectorias de hombres extranjeros en los cuidados de larga duración"
Revista: *AIBR. Revista de Antropología Iberoamericana*
Volum: 14
Número: 1
Pàgines: -
Identificador digital:
Data de publicació: 2019 (en premsa)
Clau: article

Autor: CAMPANERA REIG, M.
Títol: "Humanidad territorializada. Madres, dueños y personas que cuidan"
Revista: *AIBR, Revista de Antropología Iberoamericana*
Volum: 13
Número: 02
Pàgines: 189-212
Identificador digital: DOI:10.11156/aibr.130204
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autor: CAMPANERA REIG, M.
Títol: "Apus, caciques y presidentes. Estado y política indígena amazónica en los países andinos"
Revista: *Revista Anthropologica*
Volum: 36
Número: 40
Pàgines: 225-231
Identificador digital: ISSN: 0254-9212. DOI: 10.18800/anthropologica.201801.010
Data de publicació: 2018
Clau: ressenya

Autor: CAMPANERA REIG, M.
Títol: "Sobre abundància i escassetat: pescar i viure al baix Marañón (Perú)"
Revista: *Revista Arxiu d'Etnografia de Catalunya*
Volum: -
Número: -
Pàgines: -
Identificador digital:
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autor: COMAS D'ARGEMIR, D.
Títol: "Bienestar infantil y diversidad familiar. Infancia, parentalidad y políticas públicas en España"
Revista: *Ciudadánías. Revista de Políticas Sociales Urbanas*
Volum: 2
Número: -
Pàgines: 173-195
Identificador digital: http://untref.edu.ar/sitios/ciudadanias/n2_artlibres_art2.php
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: COMAS D'ARGEMIR, D.; ALONSO, N.; DEUSDAD, B.
Títol: "Des maris qui soignent leurs épouses âgées. Genre, générations et politiques publiques en Catalogne"
Revista: *Ethnologie française*
Volum:
Número: 171
Pàgines: 451-464
Identificador digital: <https://doi.org/10.3917/ethn.183.0451>
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: COMAS D'ARGEMIR, D.; SORONELLAS, M.
Títol: "Men as Carers in Long-Term Caring. Doing Gender and Doing Kinship"
Revista: *Journal of Family Issues*
Volum: 40
Número: 3
Pàgines: 315-339
Identificador digital: <https://doi.org/10.1177/0192513X18813185>
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: COMAS D'ARGEMIR, DOLORS
Títol: "Claudi Esteva: introducció a l'antropologia cultural"
Revista: *Arxiu d'Etnografia de Catalunya*
Volum: 19
Número: -
Pàgines: 205-217
Identificador digital: Doi: 10.17345/aec19.205-217.
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autors: COMAS D'ARGEMIR, DOLORS; SORONELLAS, MONTSERRAT
Títol: "Men as Carers in Long-Term Caring. Doing Gender and Doing Kinship"
Revista: *Journal of Family Issues*
Volum: 40
Número: 3
Pàgines: 315-339.
Identificador digital: 10.1177/0192513X18813185
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: COMAS D'ARGEMIR, DOLORS
Títol: "L'impacte social i moral de la crisi"
Revista: *L'Avenç*
Volum: 451
Número: -
Pàgines: 10-13
Identificador digital: -
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: COMAS D'ARGEMIR, DOLORS; ROIGÈ, XAVIER
Títol: "Introduction. Les nouveaux visages du vieillissement en Europe, entre famille et État"
Revista: *Ethnologie Française*
Volum: XLVIII
Número: 171
Pàgines: 389-400
Identificador digital: 10.3917/ethn.183.0389
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: COMAS D'ARGEMIR, DOLORS; ROIGÈ, XAVIER
Títol: "Introduction. Between family and State. The new faces of ageing in Europe"
Revista: *Ethnologie Française*
Volum: XLVIII
Número: 171
Pàgines: 389-400
Identificador digital: https://www.cairn-int.info/article-E_ETHN_183_0389--between-family-and-state-the-new-faces.htm
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: COMAS D'ARGEMIR, DOLORS; ALONSO, NATALIA; DEUSDAD, BLANCA
Títol: "Des maris qui soignent leur épouses âgées. Genre, générations et politiques publiques en Catalogne"
Revista: *Ethnologie Française*
Volum: XLVIII
Número: 171
Pàgines: 451-464
Identificador digital: 10.3917/ethn.183.0451
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: COMAS D'ARGEMIR, DOLORS
Títol: "Bienestar infantil y diversidad familiar. Infancia, parentalidad y políticas públicas en España"
Revista: *Ciudadanías*
Volum: 2
Número: -
Pàgines: 173-195
Identificador digital: http://untref.edu.ar/sitios/ciudadanias/n2_artlibres_art2.php
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: PRAT, JOAN; COMAS D'ARGEMIR, DOLORS
Títol: "Quaranta anys de l'Institut Català d'Antropologia, una mirada retrospectiva"
Revista: *L'Avenç*
Volum: 453
Número: -
Pàgines: 45-53.
Identificador digital: -
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autors: CORREA-URQUIZA, MARTÍN
Títol: "La condición del diálogo. Saberes profanos y nuevos contextos del decir"
Revista: *Revista de la Asociación Española de Neuropsiquiatría*
Volúm: 38.
Número: 134 - juliol-desembre 2018.
Pàgines: 567-585
Identificador digital: ISSN: 0211-5735 - DOI-10.4321/S011-5735018000200012
Data de publicació: desembre 2018
Clau: article

Autors: FRANCO LÓPEZ, LOURDES; SÁENZ RODRÍGUEZ, Mª JOSÉ
Títol: "Benzodiacepinas y el dolor de vivir"
Volum: 23
Número: 1
Pàgines: 35-48
Identificador digital: 1696-8298
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: GUIX, JOAN
Títol: "Bases ideològiques de las reformas sanitarias"
Volum: -
Número: 153
Pàgines: 8-15
Identificador digital: ISSN • SVP: 0214-3615•442
Data de publicació: juliol de 2018
Clau: informe

Autors: SILVA, A.F.; LIMA, T.F.; JAPUR, C; GRACIA-ARNAIZ, M.; PENAFORTE F.
Títol: "A magreza como normal, o normal como gordo: reflexões sobre corpo e padrões de beleza contemporâneos"
Revista: *Revista Família, Ciclos de Vida e Saúde no Contexto Social*
Volum: 6
Número: 4
Pàgines: 803-813
Identificador digital: <https://doi.org/10.18554/refacs.v6i4.3296>
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autora: RAMÍREZ HITTA, SUSANA
Títol: "Las investigaciones de salud pública en Latinoamérica. Reflexiones desde el Sur Global"
Volum: 37
Número: 1
Pàgines: 106-113
Identificador digital:
<http://aprendeenlinea.udea.edu.co/revistas/index.php/fnsp/article/view/329633>
Data de publicació: 1 de febrero de 2019
Clau: article

Autora: RAMÍREZ HITTA, SUSANA
Títol: "¿Es posible una antropología médica emancipadora? Reflexiones desde el contexto regional"
Revista: *AVA: Revista De Antropología, "Cuerpo, Tecnología y Placer"*
Volum: 31
Número: -
Pàgines: 185-196
Identificador digital: <http://www.ava.unam.edu.ar/index.php/ava-31>
Data de publicació: diciembre de 2018
Clau: article

Autors (p.o. de signatura): GONZALO-IGLESIA, J.; LOZANO-MONTEERRUBIO, N.; PRADES-TENA, J.

Títol: "Evaluando el uso de juegos de mesa no educativos en las aulas: una propuesta de modelo"

Revista: *Communication Papers Media Literacy & Gender Studies*

Volum: 7

Número: 14

Pàgines: 37-48

Any: 2018

ISSN: 2014-6752

Clau: article

Autors (p.o. de signatura): GONZALO-IGLESIA, J.; LOZANO-MONTEERRUBIO, N.; PRADES-TENA, J.

Títol: "Noneducational board games in University Education. Perceptions of students experiencing Game-Based Learning methodologies"

Revista: *Revista Lusófona de Educação*

Volum: 41

Número: 41

Pàgines: 45-62

Any: 2018

ISSN: 1645-7250

Clau: article

Autors: GONZALO IGLESIA, J.L.; LOZANO MONTEERRUBIO, N.; PRADES TENA, J.

Títol: "The Usage of Game-Based Learning in University Education. How to Motivate and Foster Creativity among Adult Students through Board Games"

Revista: *Proceedings of Play2Learn*

Volum: -

Número: -

Pàgines: 67-84

Identificador digital: -

Data de publicació: 2018

Clau: article

Autors: LEMOS, S. M. A.; ROCHA, P. C.; MARTÍNEZ-HERNÁEZ, A.

Títol: "Self-perception of health and social determinants in high school adolescents"

Revista: *Revista CEFAC*

Volum: 20

Número: 5

Pàgines: 604-612

Identificador digital: <https://dx.doi.org/10.1590/1982-021620182050118>

Data de publicació: 2018

Clau: article

Autors: MARTÍNEZ HERNÁEZ, A.

Títol: "Sign or Symptom? Exceptional Corporeal Phenomena in Religion and Medicine in the Nineteenth and Twentieth Centuries"

Revista: *Dynamis*

Volum: 38

Número: 1

Pàgines: 255-279

Identificador digital: -

Data de publicació: 2018

Clau: ressenya

Autors: LOBO VIANNA CABRAL, ANA LÚCIA; GIATTI, LUANA; MARTÍNEZ-HERNÁEZ, ÁNGEL; LEAL CHERCHIGLIA, MARIÂNGELA
Títol: "Inequality in breast cancer care in a Brazilian capital city: a comparative analysis of narratives"
Revista: *International Journal for Equity in Health*
Volum: (2019) 18:88
Número: -
Pàgines: 1-11
Identificador digital: <https://doi.org/10.1186/s12939-019-0989-z>
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autor: MARTÍNEZ HERNÁEZ, A.
Títol: "Suspende el mundo: crisis de la presencia y reciprocidad en un ejemplo etnográfico"
Revista: *Arxiu d'Etnografia de Catalunya*
Volum: 18
Número: 1
Pàgines: 131-157
Identificador digital: <https://www.raco.cat/index.php/AEC/index>
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: CASADO MARIN, LINA CRISTINA; ARREBOLA MORENO, JUAN PEDRO; FONTALBA NAVAS, ANDRÉS; MUÑOZ GARCÍA, ARACELI
Títol: "Adverse effects of hexachlorobenzene exposure in children"
Revista: *Environmental Research*
Volum: En premsa- Acceptat
Identificador digital: <https://doi.org/10.1016/j.envres.2019.03.059>
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autors: LARREA KILLINGER, CRISTINA; MUÑOZ GARCÍA, ARACELI; BEGUERIA MUÑOZ, ARANTZA; MASCARÓ PONS, JAUME
Títol: "«Como un sedimento que se va quedando en el cuerpo»: percepción social del riesgo sobre Compuestos Tóxicos Persistentes y otras sustancias químicas sintéticas en la alimentación entre mujeres embarazadas y lactantes en España"
Revista: *AIBR. Revista de Antropología Iberoamericana*
Volum: 14
Número: 1
Pàgines: 121-144
Identificador digital: 10.11156/aibr.140107
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autor: LLORT SUÁREZ, ANTONIU
Títol: "«Dime dónde consumes y te diré...»: Antropología sobre el uso y abuso de cocaína"
Volum: 23
Número: 1
Pàgines: 56-83
Identificador digital: <https://doi.org/10.5565/rev/periferia.616>
Data de publicació: juny 2018
Clau: article

Autors: OFFENHENDEN, M.; BODOQUE, Y.
Títol: 2018
Revista: *Revue Ethnologie Française*
Volum: -
Número: 171
Pàgines: 489-502
Identificador digital: <https://doi.org/10.3917/ethn.183.0489>
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: OFFENHENDEN, M.; BODOQUE, Y.; SORONELLAS, M.
Títol: "Se il badante è huomo, dati dalla Spagna"
Revista: *inGenere*
Volum: -
Número: -
Pàgines: -
Identificador digital:
Data de publicació: 17-09-2018
Clau: article

Autors: GENÍS, ONA
Títol: "Inside bad trips: Exploring extra-pharmacological factors"
Revista: *Journal of Psychedelic Studies*
Volum: 2
Número: 1
Pàgines: 53-60
Identificador digital: <https://doi.org/10.1556/2054.2018.001>
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: GENÍS, ONA
Títol: "Consideraciones sobre el estado actual de la terapia psicodélica: limitaciones, sesgos y propuestas metodológica".
Revista: *Cultura y Droga*
Volum: 23
Número: 26
Pàgines: 37-47
Identificador digital: doi: 19.1556/2054.2018.001
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: GENÍS, ONA; TRONCOSO, SEBASTIÁN
Títol: "Long-lasting analgesic effect of the psychedelic drug changa: A case report"
Revista: *Journal of Psychedelic Studies*
Volum: 3
Número: 1
Pàgines: 7-13
Identificador digital: DOI: 10.1556/2054.2019.001
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autors: GENÍS, ONA; KOHEK, M.; MASSAGUER, T.; GOMARIZ, A.; JIMÉNEZ, D.F.; DOS SANTOS, R.G.; HALLAK, J.E.; ALCÁZAR-CÓRCOLES, M.A.; BOUSO, J.C.

Títol: "Ayahuasca and public health: Health status, psychosocial wellbeing, lifestyle, and coping strategies in a large sample of ritual ayahuasca users"

Revista: *Journal of Psychoactive Drugs*

Volum: 51

Número: 2

Pàgines: 135-145

Identificador digital: DOI: 10.1080/02791072.2019.1567961

Data de publicació: abril-juny-Jun 2019

Clau: article

Autors: AIXALÀ, MARC; GENÍS ONA; PARÉS ÒSCAR ; BOUSO JOSÉ CARLOS

Títol: "Patterns of use, desired effects, and mental health status of a sample of natural psychoactive drug users"

Revista: *Drugs: Education, Prevention and Policy*

Volum: -

Número: -

Pàgines: -

Identificador digital: <https://doi.org/10.1080/09687637.2019.1611739>

Data de publicació: 2019

Clau: article

Autors: BELZUNEGUI, A.; PASTOR, I.; PUIG, X.; VALLS, F.

Títol: "Risk of exclusion in people with disabilities in Spain: determinants of health and poverty"

Revista: *International Journal of Environmental Research and Public Health*

Volum: 15

Número: 15

Pàgines: 1-18

Identificador digital: doi: 10.3390/ijerph15102129

Data de publicació: 2018

Clau: article

Autors: BELZUNEGUI, A.; DUEÑAS, D.; PASTOR, I.

Títol: "Religious social action and its organizational profiles: Study conducted in the context of southern European welfare states"

Revista: *Journal of Organizational Ethnography*

Volum: 8

Número: 1

Pàgines: 95-108

Identificador digital: <https://doi.org/10.1108/JOE-04-2018-0025>

Data de publicació: 2019

Clau: article

Autors: BELZUNEGUI, A.; PASTOR, I.

Títol: "Impacto en el éxito terapéutico de hombres y mujeres drogodependientes en grupos separados"

Revista: *Revista Española de Salud Pública*

Volum: 93

Número: -

Pàgines: -

Identificador digital: -

Data de publicació: 2019 (acceptat per a publicació)

Clau: article

Autors: LLAURADÓ, E.; ACEVES-MARTINS, M.; TARRO, L.; PAPELL-GARCIA, I.; PUIG-GRÒS, F.; PRADES-TENA, J.; KETTNER, H.; AROLA, L.; GIRALT, M.; SOLÀ, R.
Títol: "The «Som la Pera» intervention: Sustainability capacity evaluation of a peer-led social-marketing intervention to encourage healthy lifestyles among adolescents"
Revista: *Transnational Behavioral Medicine*
Volum: 8
Número: 5
Pàgines: 739-744
Identificador digital: 10.1093/tbm/ibx065
Data de publicació: 8 de setembre de 2018
Clau: article

Autors: JACQUES-AVIÑÓ, CONSTANZA; GARCÍA DE OLALLA, PATRICIA; GONZÁLEZ ANTELO, ALICIA; FERNÁNDEZ QUEVEDO, MANUEL; ROMANÍ ORIOL; CAYLÀ, JOAN A.
Títol: "The theory of masculinity in studies on HIV. A systematic review"
Revista: *Journal of Global Public Health*
Volum: 14
Número: 5
Pàgines: 601-620
Identificador digital: <https://doi.org/10.1080/17441692.2018.1493133>
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: JACQUES, CONSTANZA; ANDRÉS, AD; ROLDÁN, L.; FERNÁNDEZ-QUEVEDO, M.; OLALLA, P.G.; DIEZ, E.; ROMANI, O.; CAYLÀ, J.A.
Títol: "Trabajadores sexuales masculinos: entre el sexo seguro y el riesgo. Etnografía en una sauna gay de Barcelona"
Revista: *Ciência & Saúde Coletiva* [uporrti na internet]
Volum: -
Número: -
Pàgines: -
Identificador digital: <http://www.cienciaesaudecoletiva.com.br/artigos/trabajadores-sexuales-masculinos-entre-el-sexo-seguro-y-el-riesgo-etnografia-en-una-sauna-gay-de-barcelona/16800?id=16800>
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autora: RICCÒ, ISABELLA
Títol: "Searching for a «new magical world». The contradictions of CAM and New Age in the West" (en premsa)
Revista: *Anthropology & Medicine*
Identificador digital: <https://doi.org/10.1080/13648470.2018.1544605>
Clau: article

Autors: RICCÒ, ISABELLA
Títol: "Historia de la medicina popular: del modelo clásico al glo-local" (en premsa)
Revista: *Disparidades*
Clau: article

Autora: RICCÒ, ISABELLA
Títol: "Medicina popular, uportti uporttives y New Age: hacia un «nuevo mundo mágico»"
Revista: *Arxiu d'Etnografia de Catalunya*
Volum: 18
Pàgines: 73-94
Identificador digital: doi: 10.17345/aec18.73-94
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: SENDRA, A.; FARRÉ, J.; VAAGAN, R.W.
Títol: "Seeking, sharing and co-creating: a systematic review of the relation between social uport theory, social media use and chronic diseases"
Revista: *Social Theory & Health*
Volum: -
Pàgines: 1-23
Identificador digital: <https://doi.org/10.1057/s41285-019-00106-z>
Data de publicació: 2019
Clau: article

Autors: VIDAL, F.
Títol: "Le «neuro» à toutes les sauces: une cuisine auto-destructrice"
Revista: *Sensibilités: Histoire, critique & sciences sociales*
Volum: 5
Número: -
Pàgines: 59-69
Identificador digital: -
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autor: VIDAL, F.
Títol: "Accuracy, Authenticity, Fidelity: Aesthetic Realism, the «Deficit Model», and the Public Understanding of Science"
Revista: *Science in Context*
Volum: 31
Número: 1
Pàgines: 129-153
Identificador digital: -
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: VIDAL, F.
Títol: "From «The Popularization of Science through Film» to «The Public Understanding of Science»"
Revista: *Science in Context*
Volum: 31
Número: 1
Pàgines: 1-14
Identificador digital: -
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: VIDA, F.; ORTEGA, F.
Títol: "The Neuro: Modernity, Community, and Critique"
Revista: *Somatosphere*
Volum: -
Número: -
Pàgines: 19-25
Identificador digital: <http://somatosphere.net/2018/02/book-forum-being-brains.html>.
Data de publicació: febrer de 2018
Clau: article

Autors: VIDAL, F.; TABERNERO, C. (eds.)
Títol: "Science in Film and the Deficit Model"
Revista: *Special Issue of Science in Context*
Volum: 31
Número: 1
Pàgines: -
Identificador digital:
Data de publicació: març de 2018
Clau: article

Autor: VIDAL, F.
Títol: "What makes neuroethics possible?"
Revista: *History of the Human Sciences*
Volum: -
Número: -
Pàgines: -
Identificador digital: DOI: 10.1177/0952695118800410
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autor: VIDAL, F.
Títol: "Phenomenology of the locked-in syndrome: an overview and some suggestions"
Revista: *Neuroethics*
Volum: -
Número: -
Pàgines: 1-25
Identificador digital: DOI: 10.1007/s12152-018-9388-1.
Data de publicació: 2018
Clau: article

Autors: VIDAL, F.
Títol: "Hacia una fenomenología del síndrome de cautiverio"
Revista: *Revista de la Asociación Española de Neuropsiquiatría*
Volum: 38
Número: 133
Pàgines: 45-73
Identificador digital: 10.4321/S0211-57352018000100003
Data de publicació: 2018
Clau: article

Altres publicacions

Autors: ALEGRE-AGÍS, E.

Títol: "La des-institucionalización «negada»: lógicas manicomiales en la hospitalización doméstica"

Llibre: *Imago Civitatis*

Pàgines:

Editorial: Tarragona: Publicacions URV

ISBN: -

Any: 2018

Clau: capítol

Autors: APUD, ISMAEL; SCURO, JUAN; TORTEROLA, SEBASTIÁN

Títol: "Sectas, ¿son o se hacen?"

Editorial: Lento, 67

Pàgines: 26-42

Dipòsit legal:

ISBN: 2301-0584

País/ciutat: Uruguay, Montevideo

Any: 2018

Autors: BARCELÓ PRATS, J.; COMELLES, J. M.

Títol: "Las bases ideológicas del dispositivo hospitalario en España: cambios y resistencias.

Llibre: *Un siglo de hospitales entre lo público y lo privado (1886-1986)* (Vilar-Rodríguez, M.; Pons-Pons, J., eds.)

Editorial: EST Edições.

Pàgines: 117-134

Dipòsit legal: [Financiació, gestió i construcció del sistema hospitalari espanyol] (en premsa)

SBN: ISBN: 978-84-16662-58-6

País/ciutat: Madrid: Marcial Pons.

Any: 2018

Clau: capítol de llibre

Autors: BODOQUE-PUERTA, Y.

Títol: "Caravans of women in Spain: rural areas, female immigration, bachelorhood, and social inequalities"

Llibre: *Utopia and Neoliberalism. Ethnographies of rural spaces* (Horáková, H; Boscoboinik, A.; Smith, R., eds.)

Pàgines:

Editorial: Lit Verlag, Berlin.

ISBN:

Any: 2018

Clau: capítol

Autors: CAMPANERA REIG, M.

Títol: -

Llibre: *Transitions and Transformations. Cultural Perspectives on Aging and the Life Course*

Pàgines: 533-535

Editorial: Nova York, Oxford, Berghan Books, AAGE, 2015, en *Ethnologie Française*,

ISBN: 0046-2616 // DOI: 10.3917/ethn.183.0531

Any: 2018

Clau: capítol

Autors: CAMPANERA REIG, M.

Títol: "¿Cómo se aplica el desarrollo sostenible en territorio amazónico? Reflexiones sobre un proyecto de cooperación"

Llibre: *Culturas indígenas: investigación, comunicación y resistencias* (Huertas, A.; Luna, M., eds.)

Pàgines: 101-120

Editorial: Bellaterra: InCom-UAB Publicaciones, Universitat Autònoma de Barcelona.

ISBN: 978-84-948252-0-0

Any: 2018

Clau: capítol

Autors: SORONELLAS, MONTSERRAT; COMAS D'ARGEMIR, DOLORS; ROIGÈ, XAVIER

Títol: "New families, new aging, new care. Rethinking kinship through the involvement of men in family care"

Llibre: *Espaces pluriels de la parenté: Approches ethnographiques des (re)configurations intimes et publiques dans le monde contemporain* (Razy, E.; Sarcinelli, A.S.; Duysens, F., eds.)

Editorial: Academia L'Harmattan

Pàgines: -

Dipòsit legal:

ISBN:

País/ciutat: Bèlgica, Louvain-la-Neuve.

Any: en premsa

Clau: capítol de llibre

Autors: SORONELLAS, MONTSERRAT; COMAS D'ARGEMIR, DOLORS

Títol: "Hombres, cuidados y ancianidad: un bricolaje de ayudas, un mosaico de recursos de cuidados".

Llibre: Contreras, Raúl; Pérez Castro, Ana Bella (eds.)

Editorial: Universitat Autònoma de Mèxic (UNAM)

Pàgines: -

Dipòsit legal:

ISBN:

País/ciutat: Mèxic

Any: en premsa

Clau: capítol de llibre

Autors: COMELLES, J. M.; JOSEPH E. DAVIS; GONZÁLEZ, ANA M. (eds.)

Títol: *To Fix or to Heal. Patient care, Public Health and the Limits of Biomedicine*

Pàgines: -

Dipòsit legal:

ISBN: 9781479878246

País/ciutat: Nova York: New York University Press /Publicacions de la Univ.de Nova York;

Dynamis. Acta Hisp. Med. Sci. Hist. Illus.

Any: 2018

Clau: llibre

Autors: COMELLES, J. M.; DIGIACOMO, S. M.
Títol: "The medicalization of diagnosis: from cultural and environmental nosologies to lay medical concerns".
Llibre: *Diagnostic Fluidity. Working with Uncertainty and Mutability* (Nissen, N.; Bech Risør, M., eds.)
Pàgines: 213–247
Dipòsit legal:
ISBN: 978-84-8424-663-3
País/ciutat: Tarragona: Publicacions URV-MARC
Any: 2018
Clau: capítol llibre

Autors: COMELLES, JOSEP M.; DIGIACOMO, SUSAN M.
Títol: "The Medicalization of Diagnosis: From Cultural and Environmental Nosologies to Lay Medical Concerns".
Llibre: *Diagnostic Fluidity: Working With Uncertainty and Mutability* (Nina Nissen; Mette Bech Risør, eds.)
Editorial: Publicacions URV
Pàgines: 213-247
Dipòsit legal: T 269-2018
ISBN: 978-84-8424-663-3
País/ciutat: Tarragona
Any: 2018
Clau: capítol llibre

Autors: DIGIACOMO, SUSAN M.
Títol: "Pràctiques comunicatives embodied i la construcció de significats en la relació cavall-humà: una autoetnografia de la supervivència del càncer."
Llibre: *Autoetnografía. Subjetividades, cuerpos y emociones en la investigación en salud* (Fernández Garrido, Sandra; Alegre Agís, Elisa, eds.)
Editorial: Publicacions URV
Pàgines: -
Dipòsit legal:
ISBN: -
País/ciutat: Tarragona
Any: en premsa
Clau: capítol llibre

Autors: DIGIACOMO, SUSAN M. (DE LA TRADUCCIÓ)
Títol: Josep M. Comelles. "The Care of Strangers or the Care of Citizens? Culture, Law and the Political Economy of Care."
Llibre: *Assemblages, Transformations, and the Politics of Care* (Ivo Quaranta et al., eds.)
Editorial: University Press Bolonya
Pàgines: -
Dipòsit legal:
ISBN: País/ciutat: Bolonya (Itàlia)
Any: en premsa
Clau: Traducció capítol llibre

Autors: MARTIN, D.; GOLDBERG, A.; SILVEIRA, C. (eds.)
Títol: *Processos migratórios, refugio e saúde coletiva no Cone Sul: desafios globais e experiências locais*
Editorial: Editora Universitária Leopoldianum-UNISANTOS
Pàgines: en prensa
Dipòsit legal: en prensa
ISBN: en premsa
País/ciutat: Santos (Brasil)
Any: 2018
Clau: llibre

Autors: GOLDBERG, A.; SILVEIRA, C.; BARBOSA, T.; MARTIN, D.
Títol: "Structural violence, tuberculosis and health care processes among Bolivian immigrants in Buenos Aires and São Paulo".
Llibre: *Embodying borders. Migrants' right to health, universal rights and local policies* (Ferrero, L.; Quagliariello, C.; Vargas, A.C., eds.)
Editorial: Berghahn Books
Pàgines: en premsa
Dipòsit legal: en premsa
ISBN: en premsa
País/ciutat: Oxford (UK)
Any: 2018
Clau: capítol llibre

Autors: PADILLA, B.; GOLDBERG, A.
Títol: "No es tabú: desenmascarando el racismo subyacente contra inmigrantes y refugiados en Portugal".
Llibre: Sánchez Maldonado, M. (coord.). *Diversidad y desarrollo social*
Editorial: CONACYT-UAdeC-Editorial Pearson
Pàgines: en premsa
Dipòsit legal: en premsa
ISBN: en premsa
País/ciutat: Coahuila (Mèxic)
Any: 2018
Clau: capítol llibre

Autors: MARTIN, D.; GOLDBERG, A.; SILVEIRA, C.
Títol: "Abordagens críticas sobre a mobilidade humana e a saúde dos imigrantes e refugiados" Llibre: *Processos migratórios, refugio e saúde coletiva no Cone Sul: desafios globais e experiências locais* (Martin, D.; Goldberg, A.; Silveira, C., eds.)
Editorial: Editora Universitária Leopoldianum-UNISANTOS
Pàgines: en premsa
Dipòsit legal: en premsa
ISBN: en premsa
País/ciutat: Santos (Brasil)
Any: 2018
Clau: capítol llibre

Autors: GOLDBERG, A.; SILVEIRA, C.; MARTIN, D.
Títol: "Precariedad, tuberculosis y procesos asistenciales en inmigrantes bolivianos de São Paulo" Llibre: Baeninger, R. et al. (orgs.). *Migrações Sul-Sul*
Editorial: Universidade Estadual de Campinas.
Pàgines: 798-806
Dipòsit legal:
ISBN: 978-85-88258-46-4
País/ciutat: São Paulo (Brasil)
Any: 2018
Clau: capítol llibre

Autors (p.o. de signatura): GONZALO-IGLESIA, J.; LOZANO-MONTEERRUBIO, N.; PRADES-TENA, J.
Títol: "The usage of Game-Based Learning in university education. How to motivate and foster creativity among adult students through board games"
Llibre: *Play2Learn. The gamilearning final conference. Llibre de proceedings*
Pàgines: 67- 94
Editorial: CICANT
ISBN: 978-989-757-068-1
Any: 2018
Clau: capítol de llibre

Autors: MARTÍNEZ-HERNÁEZ, A
Títol: "Offstage: madness, the ob-scene, and common sense".
Llibre: *Diagnostic fluidity: working with uncertainty and mutability* (Nissen, Nina; Risør, Mette Bech, eds.)
Pàgines: 197-211
Editorial: Publicacions Universitat Rovira i Virgili, Tarragona
ISBN: 978-84-8424-663-3
Any: 2018
Clau: capítol

Autors: MARTÍNEZ-HERNÁEZ, A
Títol: "«The secret is inside me». Neuropolitics and the emergence of neuro-narratives among antidepressant consumers"
Llibre: *Assemblages, Transformations, and the Politics of Care* (Quaranta, Ivo; Minelli, Massimiliano; Fortin, Sylvie, eds.)
Pàgines: 115-126
Editorial: Bononia University Press, Bolonya
ISBN: 978-88-6923-361-6
Any: 2018
Clau: capítol

Autors: MARTÍNEZ-HERNÁEZ, A.
Títol: *Síntomas y pequeños mundos. Un ensayo antropológico sobre el saber psiquiátrico y las aflicciones humanas*
Pàgines: 332
Editorial: Anthropos/Siglo XXI / Universitat Autònoma Metropolitana, Barcelona/Mèxic
ISBN: 9788417556037.
Any: 2019
Clau: llibre

Autors: BRIGNONI, S.; FEIXA PAMPOLS, C.; MARTÍNEZ-HERNÁNDEZ, A.; ROMANI I ALFONSO, O.

Títol: *Malestares y subjetividades adolescentes. Una aproximación desde la salud mental colectiva*

Pàgines: 194

Editorial: Editorial UOC

ISBN: 9788491800682.

Any: 2018

Clau: llibre

Autors: MUÑOZ GARCÍA, ARACELI

Títol: "Żle się czuję!" Narracje dzieci na temat cierpienia" ("I don't feel well!" Listening to children's voices their narratives about illness and pain")

Editorial: Oficyna Naukowa (Scientific Publishers)

Referència: Zdrowie dzieci. Wstęp do childhood studies.

Ciutat: Warszawa

País: Polònia

Any: 2018

Clau: capítol llibre

Autors: PRATA GARPAR, MARIA CLARA; JUZWIAK, CLAUDIA; ARACELI MUÑOZ GARCÍA; LARREA KILLINGER, CRISTINA

Títol: "Las relaciones entre salud y alimentación: una lectura antropológica"

Editorial: Universitat de Barcelona Edicions

Pàgines: 32-48

ISBN: 978-84-9168-18

País/ciutat: Barcelona

Any: 2018

Clau: capítol llibre

Autors: MASANA, LINA

Títol: *Uncertain futures: Communication and culture in childhood cancer treatment.* Ignasi Clemente (2015)

Revista: *Treballs de Sociolingüística Catalana*

Número: 28

Pàgines: 176-179

Identificador digital: -

DOI: pendent

Data de publicació: 2018 en breu (estan maquetant)

Clau: Ressenya llibre

Autors: ALONSO, MARTA; GHALI, KHALID; LÓPEZ, ALBERTO; MORERAS, JORDI; SOLÉ, ARIADNA

Títol: "Invisible rituals: religious acts in Catalan public space"

Llibre: *Observing Islam in Spain. Contemporary Politics and Social Dynamics* (Planet, Ana I., ed.)

Editorial: EJ Brill (Muslim Minorities Series).

Pàgines: 108-132

Dipòsit legal:

ISBN:

País/ciutat: Leiden

Any: 2018

Clau: capítol llibre

Autors: MORERAS, JORDI ; SOLÉ, ARIADNA
Títol: "Genealogies of death. A comparison between the Moroccan and Senegalese funerary rituals in diáspora"
Llibre: *Transnational Death* (Koskinen-Koivisto, Eerika; Saramo, Samira ; Snellman, Hanna, eds.)
Editorial: Finnish Literature Society (Studia Fennica Ethnologia series)
Pàgines: 75-90
Dipòsit legal:
ISBN: ISBN: 978-1-5275-0757-9
País/ciutat: Hèlsinki
Any: 2018
Clau: capítol llibre

Autors: SOL TARRÉS: ARIADNA SOLÉ; JORDI MORERAS
Títol: "Diversities within cemeteries: the 'otherness' in the expressions of the funerary heritage in Spain"
Llibre: *Death on the Move: managing narratives, silences and constraints in trans-national perspective* (Havik, Philip J.; Mapril, José; Saraiva, Clara, eds.)
Editorial: Cambridge Scholars Publishing
Pàgines: 75-90
Dipòsit legal:
ISBN: ISBN: 978-1-5275-0757-9
País/ciutat: Newcastle upon Tyne
Any: 2018
Clau: capítol llibre

Autors: CAMPS, C.; GARCÍA, L.; PRAT, J. (eds.)
Títol: *Inés Tomàs entre nosaltres. Un homenatge*
Pàgines: 174
Editorial: Tarragona, Publicacions URV
ISBN: 978-84-8424-692-3 (llibre); 978-84-8424-693-0 (pdf)
Any: 2018
Clau: llibre

Autors: PAZ REVEROL, CARMEN; FUENTES BAJO, MARÍA DOLORES
Títol: "Itinerarios interculturales, espacio y feminidad en el regreso" (2013).
Llibre: *El cine va de viaje* (Lapeña Marchena, Óscar, ed.)
Editorial: Université, Paris-Sud.
Pàgines: 96-108
Dipòsit Legal:
ISBN: 978-2-9547252-8-4
País/Ciutat: París
Any: març 2019
Clau: llibre

Autors: VIDAL, F.
Títol: "Phenomenology of the Locked-in Syndrome: Time to Move Forward"
Editorial: The Neuroethics Blog
Pàgines: -
Dipòsit legal: <http://www.theneuroethicsblog.com/2018/10/phenomenology-of-locked-in-syndrome.html>
ISBN: -
País/ciutat: -
Any: 2018
Clau: blog

Autors: VIDAL, F.

Títol: "Phenomenology of the Locked-in Syndrome: Time to Move Forward"

Editorial: The Neuroethics Blog

Pàgines:

Dipòsit legal: <http://www.theneuroethicsblog.com/2018/10/phenomenology-of-locked-in-syndrome.html>

ISBN: -

País/ciutat: -

Any: 31 d'octubre de 2018

Clau: blog

Autors: VIDA. F.; ORTEGA, F.

Títol: "On the Neurodisciplines of Culture".

Llibre: *The Palgrave Handbook of Biology and Society* (Meloni, M. et al., eds.)

Editorial: The Palgrave Handbook of Biology and Society

Pàgines: 371-390

ISBN: -

País/ciutat: Nova York (Palgrave Macmillan)

Any: 2018

Clau: capitol

La Col·lecció d'Antropologia Mèdica de Publicacions URV

Durant el curs 2017-2018 la [Col·lecció d'Antropologia Mèdica de Publicacions URV](#) ha publicat dos nous volums:

Títol: *Diagnostic Fluidity: Working with Uncertainty and Mutability*

Autors: Nina Nissen & Mette Bech Risør (eds.)

Any: 2018

ISBN: 978-84-8424-663-3

Col·lecció: Antropologia Mèdica, 28, 1a ed.

Llengua: anglès

Resum: Diagnostic procedures are emblematic of medical work. Scholars in the field of social studies of medicine identify diverse dimensions of diagnosis that point to controversies, processual qualities and contested evidence. In this anthology, diagnostic fluidity is seen to permeate diagnostic work in a wide range of contexts, from medical interactions in the clinic, domestic settings and other relations of affective work, to organizational structures, and in historical developments. The contributors demonstrate, each in their own way, how different agents 'do diagnosis', highlighting the multi-faceted elements of uncertainty and mutability integral to diagnostic work. At the same time, the contributors also show how in 'doing diagnosis' enactments of subjectivities, representations of cultural imaginaries, bodily processes, and socio-cultural changes contribute to configuring diagnostic fluidity in significant ways.

Títol: *Imago civitatis: Hospitales y manicomios en Occidente*

Autors: Diversos autors. A cura de Josep M. Comelles, Antoni Conejo i Josep Barceló-Prats

Any: 2018

ISBN: 978-84-9168-180-9

Col·lecció: Antropologia Mèdica, 27, 1a ed.

Llengua: Castellà

Resum: El propósito de este libro es aportar elementos a la reflexión sobre comunicación, educación y salud desde las ciencias humanas y sociales. Dicha reflexión resulta vital, ahora más que nunca, teniendo en cuenta la enorme expansión de medios de comunicación como la televisión o los basados en las tecnologías 2.0, que permiten que el acceso a los conocimientos sobre salud sea ubicuo. El origen del presente libro es el encuentro que se celebró, en septiembre de 2015, en la Escuela de Salud Pública de Menorca sobre «Educación, promoción de la salud y comunicación. Perspectivas desde la historia y las ciencias sociales». Los diferentes capítulos provienen de la labor de investigación de diversas disciplinas: Antropología Social, Communication Studies, Historia de la Educación e Historia de la Medicina, lo que permite tener una visión amplia y variada de los complejos factores que intervienen en los procesos de educación y comunicación sobre salud.

En el moment de tancar aquesta memòria, n'hi ha cinc mes en curs de maquetació.

Organització de jornades i congressos

A continuació, indiquem les activitats més destacades

X Medical Anthropology at Home (MAAH) Conference. Subjectivities and Afflictions: Agency, Health Systems and the Politics of/for Life

Aquest congrés internacional s'ha realitzat del 18 al 21 d'octubre de 2018 al monestir de Poblet. L'han organitzat el MARC-URV i la xarxa Medical Anthropology at home. El comitè organitzador i científic estava format per: Àngel Martínez-Hernández, Lina Masana i Josep Maria Comelles.

<http://www.fundacio.urv.cat/congressos/x-medical-anthropology-at-home/>

IV Col·loqui del MARC "Sexe, gener i salut"

Aquesta quarta edició del Col·loqui del MARC es va dur a terme el 30 i 31 de maig de 2019 amb un intens debat sobre els conceptes de gènere i sexualitat al voltant dels processos de salut, malaltia i atenció des d'una perspectiva transversal, interseccional i interdisciplinària. El comitè organitzador i científic estava format per: A. Àngel Martínez-Hernández, Elisa Alegre i Deborah Bekele.

<http://www.marc.urv.cat/ca/noticies/18/iv-col-loqui-marc>

Seminari: Antropologia, Interculturalidad y Salud

Es va dur a terme els dies 10, 11 i 12 de juny de 2019 al campus Catalunya i el van impartir la Dra. Ana María Oyarce Pinasi, de l'Escuela de Salud Pública Dr. Salvador Allende, Universitat de Xile; el Sr. Luca Citarella Menardi, responsable de la Unión Europea del Área Social y de Salud del Caire, Egipte, i el Dr. Roberto Campos Navarro, Departament d'Història i Filosofia de la Medicina. Facultat de Medicina UNAM.

Participació a la Setmana del DAC (doctorat d'Antropologia i Comunicació)

El MARC també ha participat activament en la setmana del DAC amb un seminari impartit pel professor ICREA Fernando Vidal.

Docència, formació i difusió

Encara que el MARC és un centre d'investigació, impulsa i participa en activitats tant de docència com de difusió de la recerca, como són:

Màster interuniversitari d'Antropologia Mèdica i Salut Global

Aquest màster, que és interuniversitari amb la Univesitat de Barcelona, és una continuïtat del títol propi de la URV d'Antropologia de la Medicina (1994- 2000), i del màster oficial d'Antropologia Mèdica i Salut Internacional (2005- 2014). Té una durada de 2 anys amb 120 ECTS, de modalitat semipresencial, en la qual col·labora la Institució Milà i Fontanals del CSIC. La seva coordinadora és membre del nostre Centre, la Dra. Blanca Deusdad. Moltes de les activitats organitzades pel MIAMSG es fan amb la col·laboració i el suport del MARC. L'objectiu del màster és proporcionar als estudiants una base sòlida en teories, tècniques i metodologies en antropologia mèdica perquè, en finalitzar, estiguin preparats per traduir problemes socials en preguntes de recerca antropològica i transformar aquestes investigacions en polítiques pràctiques, de manera que contribueixin a crear innovacions socials i trobar nous models d'intervenció sanitària.

Diploma de postgrau de salut Mental Col·lectiva

Aquest diploma de postgrau té una durada de 30 ECTS. Dues de les tres persones que en porten la coordinació acadèmica són membres del MARC, el Dr. Àngel Martínez Hernández, director del centre, i el Dr. Martín Correa-Urquiza Vidal Freyre. L'objectiu és formar professionals experts en la creació i el desenvolupament de dispositius i eines participatives en l'àmbit de la rehabilitació i l'atenció en salut mental. Experts en el funcionament de processos d'intervenció i inclusió social amb perspectiva multidisciplinària i en constant vinculació amb la comunitat. El postgrau s'impartirà el pròxim curs en tres modalitats: presencial a Barcelona (URV-Fundació Congrés Català de Salut Mental), virtual (UOC-URV) i presencial a Madrid (URV-Fundación Manantial).

El MARC també participa en el programa de doctorat d'Antropologia i Comunicació de la URV.

Altres activitats

Al llarg d'aquest curs, s'ha continuat amb la visibilització a la pàgina web de les investigacions en curs, així com amb la inclusió de les capacitats de transferència i un nou apartat de *consulting*.

Objectius per al pròxim any acadèmic

1. L'increment de projectes de recerca competitius i del consultin entre un 5% i un 10% per potenciar la capacitat del MARC com a centre de recerca.
2. L'increment en un 10% de les publicacions en revistes i llibres, especialment dels articles en revistes indexades en el JCR.
3. El desenvolupament de la línia de consulting.

Per obtenir més informació, es pot consultar la pàgina web del MARC: <http://www.marc.urv.cat/ca/>